

maal af de Fleste bliver betragtet som daarligt Skudsmaal, saa blev Følgen heraf, at ethvert Hul, der var i Rækken af Skudsmaal blev betragtet som et daarligt Skudsmaal, og modarbejdede de gode Skudsmaal, der vare indførte. Nei, min Mening er, og den maa jeg for mit Vedkommende til det Yderste holde paa, at i selve denne Bog maa ikke indføres nogetstomhelst godt eller ondt Skudsmaal; der maa ikke indføres Andet end Tjenestetiben. Derimod staaer det naturligtvis Huusbonden og Tjenestetihendet frit for, efter fri Overenskomst, som en æret Rigsdagsmand ønskede det, udenfor Skudsmaalsbogen at give og modtage saa gode eller daarlige Skudsmaal, som de maatte føle sig opfordrede til, men det skal være udenfor Skudsmaalsbogen. Den høitærede Justitsminister talte om den Indflydelse, Udsigten til et godt Skudsmaal kan have paa Æyendets Opsørjel; men denne Indflydelse bliver ikke formindsket, da Udsigten til et godt Skudsmaal ikke herved formindskes, og jeg er overbevist om, at den, der faaer et godt Skudsmaal udenfor Æyendebogen, naar det engang for alle er forbudt at indføre det deri, vil sætte ligesaa stor Priis derpaa, som om det var indført i Æyendebogen. Den ærede Rigsdagsmand for Hjørring Amts 3die Valgkreds (Dvistgaard) kan derfor glæde sig til, at han ikke i fjerneste Maade gaaer glip af den store Glæde, han hidtil har haft, ved at meddele brave Æyender et godt Skudsmaal. Jeg vil ønske ham mange brave Æyender, og jeg vil ønske ham al mulig Leilighed til at give disse brave Æyender saa gode Skudsmaal, som hans Hjerte, hans Overbeviisning og Sandhedskjærlighed sætte ham istand til; dette Lovforslag betager ham ikke det Mindste af den Glæde, hans Hjerte hidtil har sølt derved, og han vil i rundeligt Maal i Fremtiden kunne give brave Æyender, for at bruge hans eget Udtryk, gode Vidnessbyrd. Naar jeg i mit første Foredrag udtalte Tilbøielighed til at ombytte Ordet „Æyendebog“ med „Æyendingsbog“, saa mindes jeg vel, at hvad den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) for 9 Aar siden ønskede at kalde „Æyendingsbog“, ikke var fuldkommen det Samme som „Æyendebog“; naar jeg desuagtet ønsker at kalde Æyendebogen Æyend-

dingsbog, da er Grunden den, at det er vanskeligt for mig — hvad jeg ikke skal regne for stort — men ogsaa for alle Andre, og jeg har Anders Sandøe Ørstedes Ord derfor, for de dygtigste Jurister, at definere Begrebet „Æyende“, og naar Æyendebog skulde være en Bog for et Æyende, men det, som sagt, er svaanskeligt at trække Grændsen mellem dem, der ikke ere Æyender, og dem, der ere det, og da man vistnok med Urette lægger en mindre god Betydning i Ordet „Æyende“, eller dette Ord ikke har en god Klang i Vedkommendes Øren, saa er det jeg ønsker at slippe for Æyendebog og derved for Ordet Æyende og i det Sted oplage Æyendingsbog, hvorefter Enhver maa afgjøre, om dens Eier er Æyende eller ikke.

Hertil skal jeg indskrænke mig, idet jeg skal tillade mig endnu engang paa det Allervarmeste at anbefale Lovforslaget til det ærede Æyings nærmere Overveielse. — Jeg siger, at jeg skal indskrænke mig hertil; men jeg maa dog henvende et Par Ord ogsaa til den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 3die Valgkreds (Vesken), som i sit Foredrag fremhævede, at naar en Huusbonde skrev et ufordeelagtigt Vidnessbyrd, skulde han skaffe fuldt Beviis for, at dette ufordeelagtige Vidnessbyrd var sandt, eller ogsaa blev han dømt derfor. Jeg har altsaa ikke misforstaaet den ærede Rigsdagsmand; han nikker den ene Gang efter den anden, for at tilkjendegive, at jeg har forstaaet ham rigtigt; men har jeg forstaaet ham rigtigt, kan jeg dog ikke forstaae, hvorledes han, skjøndt Jurist og Dommer, kan fortolke det sidste Afsnit af Æyendelovens § 59 paa denne Maade; deri er der ikke Tale om fuldt Beviis, men der staaer Tale om: „Antagelig Formodning for, at han har havt tilstrækkelig Grund dertil osv.“; men at skaffe antagelig Formodning for, at han har havt tilstrækkelig Grund til at skrive noget mindre Godt om et eller andet Æyende, det er virkelig noget heelt Andet, end at give fuldgjældigt Beviis derfor. Dersom nu desuden det, som er indført i Skudsmaalsbogen, ikke er en ligefrem injurierende Beskyldning, men der er brugt Udtryk som dem, jeg troer der bleve nævnte af den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Müllén), at Æyendet var „langsomt til sin